

Opfølgning på Inspirationskatalog vedr. forebyggelse og sundhed for udsatte unge

Dette notat beskriver de nuværende tilbud og indsatser i Børn og Skole, der er relevante i forhold til anbefalingerne i Inspirationskataloget fra det tidligere § 17.4-udvalg vedrørende forebyggelse og sundhed for udsatte unge.

Inspirationskataloget indeholder 9 temaemner med tilhørende anbefalinger. På de 5 af emneområderne har Børn og Skole indsatser, der bidrager til anbefalingerne i Inspirationskataloget. Det drejer sig om:

Temaemne 1: Spiseforstyrrelser og selvskade
Temaemne 2: Angst, stress og depression
Temaemne 3: Rusmidler – Beredskab
Temaemne 4: Rusmidler – Tidlig opsporing
Temaemne 7: Rygning

Når det gælder anbefalingerne under de øvrige temaer, er Børn og Skole ikke involveret.

Temaemne 1: Spiseforstyrrelser og selvskade

Under dette tema er anbefalingen, at der etableres en sammenhængende, koordineret og helhedsorienteret indsats på tværs af unge- og voksenområdet med fokus på at fastholde den unges tilknytning til skole, uddannelse og job.

Med Aabenraa Kommunes Ungeindsats har vi allerede en tværfaglig funktion/enhed på tværs af unge- og voksenområdet. Med baggrund i reformen af det forberedende område ("Aftale om bedre veje til uddannelse og job") har vi netop afsluttet en proces for udvikling af Ungeindsatsen, så organisering og rammer passer til de nye krav og opgaver. Ungeindsatsen er forankret i Børn og Skole, men består af medarbejdere og ledere fra både Ungdommens Uddannelsesvejledning, Børn og Familie, Jobcentret og fra Visitation & Rehabilitering. Ungeindsatsen samarbejder tæt med alle relevante parter i og udenfor kommunen, herunder psykiatrien og private aktører som Headspace.

Ungeindsatsen fungerer som indgangen til kommunen for alle unge, uanset hvad de har brug for hjælp til. Fokus er på at fastholde den unge i et ungdomsliv med tilknytning til fællesskaber i uddannelse eller job som andre unge. Ungeindsatsen flytter i foråret 2019 fra Kallemosen 20 til Dr. Margrethes Vej tæt på campusmiljøet, hvor mange unge dagligt færdes, og under samme tag som 10. Aabenraa.

Temaemne 2: Angst, stress og depression

Anbefalingerne under dette tema er følgende:

- En særlig indgang til hjælp på dette område
- Koordinering af indsatsen gennem samarbejds møder
- Den eksisterende indsats anbefales fastholdt

Børn og Skole vurderer ikke, at der er behov for at etablere en separat indgang som foreslået i inspirationskataloget.

For børn i dagtilbud og skoler er der en veletableret indgang til hjælp gennem PPR, som tilbyder først og fremmest rådgivning, men også angstbehandling. PPR arbejder tæt sammen med forældrene, med dagtilbud og skole og med børne- og ungdomspsykiatrien.

Aabenraa Kommune har indgået en aftale med børne- og ungdomspsykiatrien i regionen om et samarbejdsprojekt om en tidlig indsats for børn og unge mellem 6 og 18 år med mistrivsel og/eller lettere psykiske problemer. Projektet løber fra 2018 til 2021. Aktiviteterne i projektet omfatter bl.a.:

- undervisning af forældre og pårørende
- kompetenceudvikling af de fagpersoner, som er i kontakt med børn og unge i målgruppen (bl.a. lærere, pædagoger og psykologer)
- direkte indsatser i nærmiljøet i et samarbejde mellem psykiatri og kommunen
- let adgang til psykiatriens ekspertviden for kommunale medarbejdere i konkrete sager

Fra foråret 2018 har Børn og Skole haft et tværgående/tværfagligt visitationsforum kaldet "Fælles Fagligt Forum". I Fælles Fagligt Forum er der fokus på særligt komplekse sager og på at finde gode løsninger for børn og familier i en koordineret tværgående indsats.

For de unge er indgangen gennem den sammenhængende Ungeindsats som beskrevet ovenfor. Et af målene med Ungeindsatsen er netop at mindske kompleksitet for de unge, deres forældre og for samarbejdspartnere på ungeområdet ved at skabe én indgang til kommunen. En ekstra indgang for unge med en særlig type problemer ville stride imod den målsætning, som i øvrigt er en del af reformen af det forberedende område, som blev vedtaget i 2017. I Ungeindsatsen vil der blive etableret en model for samarbejds møder om komplekse ungesager med deltagelse af alle relevante partnere. Samarbejds møderne vil få form af et "Fælles Forum" med inspiration fra Fælles Fagligt Forum i Børn og Skole og ressource team i Jobcentret.

Fra den 1. juni 2018 er der i øvrigt etableret et tilbud til unge til og med 25 år om gratis psykologsamtaler. Den unge kan selv henvende sig direkte til ungdomspsykologerne og aftale tid, og samtalerne er anonyme.

Temaemne 3: Rusmidler - Beredskab

Anbefalingen under dette tema er, at ungdomsuddannelser og folkeskoler udarbejder beredskabskataloger vedr. rusmiddelbrug.

Beredskabskataloger vedr. rusmiddelbrug var på dagsordenen på et møde i Uddannelsesråd Aabenraa den 8. maj 2017, hvor kommunens rusmiddelkonsulent Ken Grøndahl Lassen deltog. I Uddannelsesrådet sidder ledere fra EUC Syd, IBC, Aabenraa Statsskole, VUC Syd, Deutsches Gymnasium, SOSU Syd, Gråsten Landbrugsskole, Meritten og UC Syd. På alle uddannelsesinstitutionerne har man på forskellig måde forholdt sig til, hvordan man tackler problemer med rusmidler. Flere steder indgår det som en del af en samlet beredskabsplan i forhold til trivsel eller i et generelt fokus på sundhed. Skolerne vurderer, at deres vejledere generelt har et godt kendskab til kommunens tilbud på området, og hvis de mangler information, kontakter de Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU).

I folkeskolen er indsatsen ift. rusmidler fortrinsvis koncentreret om forebyggelse og udsættelse af alkoholdebut. Der er tradition for et tæt samarbejde med SSP, der tilbyder foredrag om teenageliv til både børnene og deres forældre og et foredrag om risikoadfærd og festkultur til 8.-9. klasser.

Typisk tages emnet også op på forældremøder for at understøtte forældrenes dialog og fælles aftaler om håndtering af deres børns teenageliv (herunder udfordringer med alkohol m.v.). Det kan f.eks. tage udgangspunkt i diskussion af en række dilemmaer.

Som en del af Aabenraa Kommunes samarbejde med Center for Undervisningsmidler (CFU) er der endvidere udviklet et nyt undervisningstilbud rettet mod 8. klasse med fokus på hash/stoffer. Undervisningstilbuddet tager udgangspunkt i social pejling (unges ofte overdrevne og forvrængede billeder af, hvad andre unge gør) og inddrager kommunens Ungeprofilundersøgelse. Undervisningstilbuddet varetages af en medarbejder fra CFU.

Temaemne 4: Rusmidler – Tidlig opsporing

Her er anbefalingen at forlænge ordningen med en opsøgende medarbejder på ungdomsuddannelser og efterskoler, når den bevilling, der er givet af Børne og Socialministeriet i forbindelse med projekt "Metodeprogram for stofmisbrugsbehandling", udløber ved udgangen af 2018.

Forankret i Tidlig Forebyggelse under Børn og Familie er der allerede opsøgende medarbejdere, der kommer fast på ungdomsuddannelserne. Disse medarbejdere agerer bindeled til behandlingstilbuddet for unge med misbrugsproblemer.

Fra den 1. oktober 2018 starter i øvrigt en ordning med opsøgende ungemedarbejdere i Høje Kolstrup-området. Disse medarbejdere vil bl.a. have fokus på rusmidler. Ordningen har et omfang på 15 timer pr. uge, og medarbejderne er tilknyttet Tidlig Forebyggelse.

Børn og Skole har ikke nogen opsøgende indsats på efterskolerne, hvor eleverne typisk vil være hjemmehørende i andre kommuner.

Temaemne 7: Rygning

Anbefalingerne under dette tema er:

- At de forebyggende tilbud fra Center for Undervisningsmidler (CFU) bliver brugt på alle skoler
- At CFU i højere grad kommer ind i undervisningsrummet på ungdomsuddannelserne (og ikke kun i frikvarterer)

Som nævnt i Inspirationskataloget har Aabenraa Kommune et samarbejde med Center for undervisningsmidler (CFU) om forebyggende indsatser rettet 6. og 7. klasse og mod ungdomsuddannelserne. Tilbuddene er udviklet, så de passer til de faglige mål for det obligatoriske emne "Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab" og også kan medvirke til at opfylde faglige mål fra andre fag.

I 6. klasse-tilbuddet er der fokus på at klæde eleverne på til at træffe livsstilsvalg, bl.a. gennem dilemmaspil kombineret med en naturvidenskabelig vinkel.

I 7. klasse er der fokus på, hvad der har påvirket og påvirker os historisk og samfundsmæssigt i forhold til rygning.

Meldingen fra CFU er, at brugen af tilbud på rygeområdet er stigende. I skoleåret 2017-18 var CFU ude med forebyggende tilbud på rygeområdet i 6. og/eller 7. klasse på 13 skoler i Aabenraa Kommune.

CFU reklamerer jævnligt for tilbuddet bl.a. gennem udsendelse af flyers til skolerne. Desuden er information om tilbuddet en del af den uddannelse af sundheds- og bevægelseskoordinatorer på alle folkeskoler, som indgår i projekt Sund Skole 2020. Med de

nye koordinators får hver skole nogle lokale ildsjæle, der - sammen med de øvrige medlemmer af de sundheds- og bevægelsesråd, der etableres på skolerne - kan være med til at bringe tilbuddet ud til endnu flere skoler og klasser.

Udover de rygestopkurser, som er nævnt i Inspirationskataloget (og som CFU samarbejder med Sundhedscentret om), udbyder CFU i samarbejde med Ung Aabenraa et rygestopkursus i efteråret 2018.

Der er i øvrigt totalt rygeforbud på Aabenraa Kommunes skoler.

På ungdomsuddannelsesområdet har CFU nu fået etableret et samarbejde med EUC Syd om et undervisningsforløb om rygning. Desuden har CFU været ude med undervisning på produktionsskolen og med et workshop-forløb på Social- og Sundhedsskolen. Derudover kommer CFU hvert år på alle ungdomsuddannelser med events i forhold til bl.a. rygning.